

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Projecte elaborat el 2015

Revisat i aprovat en Consell Escolar febrer 2019

Índex

Presentació	3
1. Context sociolingüístic	4
2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge	5
2.1 La llengua catalana, vehicle de comunicació i eina de convivència	5
2.2 Programa d'immersió lingüística	5
3. L'aprenentatge-ensenyament de la llengua	6
3.1 Plantejament lingüístic	6
3.2 Distribució horària setmanal de l'ensenyament-aprenentatge de les llengües	7
3.3. L'aprenentatge de la llengua catalana i castellana	7
3.3.1 La llengua oral	7
3.3.3 La llengua escrita	10
3.3.2.1 Punt de partida: com ensenyem a llegir i a escriure. L'aprenentatge inicial de l'escriptura i de la lectura.	10
L'escriptura. Fases del desenvolupament de l'escriptura i coneixements del alumnes per progressar d'etapa o nivell	11
La lectura	16
3.3.2.2 El perfeccionament de la l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura als cicles mitjà i superior.	17
La comprensió lectora	17
L'expressió escrita	19
3.4 Relació entre la llengua oral i la llengua escrita	21
3.5 La llengua en les diverses àrees	22
3.6 Continuitat i coherència entre els diferents nivells	22
3.7 Atenció a la diversitat	22
3.8 Acollida de l'alumnat nouvingut	23
3.9 L'avaluació del coneixement de la llengua	24
3.10 Materials didàctics	24
4. L'ensenyament-aprenentatge de la llengua anglesa	25
5. Formació lingüística del professorat	27
6. Bibliografia	27

Presentació

El projecte lingüístic és el document que recull els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües en el centre educatiu.

En aquest document queden definits:

- El tractament de la llengua catalana, com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
- El procés d'ensenyament i aprenentatge de la llengua catalana i castellana i la introducció de la llengua anglesa des d'educació infantil.
- Els criteris generals per a les adequacions de les llengües a la realitat sociolingüística del centre.

L'escola **Pla del Puig** és un centre d'una línia que es va posar en funcionament el curs 2007-2008. Està situat al sector del Puig, una nova zona de creixement i expansió urbanística de Sant Fruitós de Bages. Provisionalment, l'edifici escolar està format per mòduls prefabricats on es distribueixen les aules i els espais comuns i de serveis.

El nostre Projecte Lingüístic s'ha anat construint a poc a poc, a mesura que l'escola ha anat creixent, s'han incorporat nous nivells educatius, més personal docent i s'han anat plantejant i revisant qüestions metodològiques referents al tractament de les llengües.

És doncs una eina pedagògica i organitzativa flexible, que evoluciona a partir de les estratègies educatives fixades i de l'assoliment dels objectius marcats d'acord amb les especificitats pròpies del nostre centre.

1. Context sociolingüístic

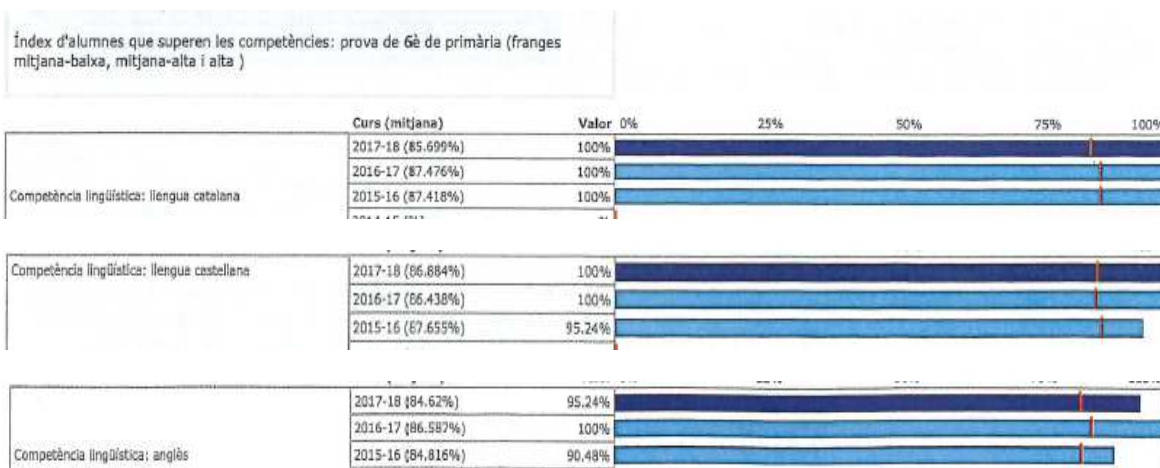
La nostra escola és un centre d'una línia educativa. El nombre d'alumnes oscil·la entre els 180-195 alumnes d'infantil i primària. El percentatge d'alumnat procedent d'altres països és baix, només constitueix el 5% (Marroc i Nigèria). No obstant això, hi ha, aproximadament, un 30% de famílies novingudes (pare, mare o ambdós) de l'àrea metropolitana i altres llocs de Catalunya amb poc domini i ús de la llengua catalana.

Les llengües familiars dels nens i nenes de la nostra escola són bàsicament el català i el castellà. Un 50% de l'alumnat té com a llengua familiar el català, mentre que un 45%, habitualment a casa utilitza el castellà, un 4% l'àrab i un 1% anglès i edu (llengua tribal nigeriana).

Aproximadament el 60% dels nens i nenes que comencen P3 han estat escolaritzats anant a la llar d'infants per la qual cosa, més de la meitat dels alumnes que inicien el segon cicle d'educació infantil, es dona per fet que ja són coneixedors i/o utilitzen la llengua catalana.

La llengua vehicular d'aprenentatge és el català. Durant l'esbarjo i/o activitats no lectives hi ha un predomini de l'ús del castellà. En els grups amb predomini d'alumnes catalanoparlants, el català és utilitzat majoritàriament com a llengua relacional, mentre que els grups amb predomini d'alumnes castellanoparlants, és el castellà la llengua que utilitzen la majoria per interactuar en situacions fora de l'aula.

A continuació afegim un històric de resultats d'assoliment de competències Lingüístiques al final de l'educació primària (2015-16, 2016-17 i 2017-18)

2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1 La llengua catalana, vehicle de comunicació i eina de convivència.

El català és la llengua emprada en totes les activitats d'ensenyament – aprenentatge del centre. Totes les àrees s'imparteixen en català, a excepció de la llengua castellana i de la llengua anglesa.

La llengua catalana constitueix una eina de cohesió i d'integració de totes les persones del centre. Entenem l'educació dels nostres alumnes com una responsabilitat compartida amb les famílies, el municipi i les administracions públiques. És la nostra intenció que la comunicació entre tots els sectors sigui constant, fluïda i a l'abast de tothom, ja sigui en l'intercanvi diari en les entrades i sortides dels nens i de les nenes, en les notes informatives que es passen a les famílies de totes les activitats que es realitzen a l'escola, les entrevistes personals, els informes d'avaluació, així com també la celebració d'actes i de festes. La llengua de comunicació és el català.

Prenent com a punt de referència que *“L'escola existeix en la mesura que comunica (Hume)”*, al Pla del Puig té especial rellevància l'obertura de l'escola, i de tot el que s'hi fa, a les famílies, al poble i a la societat en general, per la qual cosa, totes les comunicacions, ja siguin de caire acadèmic, pedagògic o administratiu, es realitzen en català.

2.2 Programa d'immersió lingüística

Per a tot aquell alumnat que, en el moment de matricular-se, desconegui la llengua del sistema educatiu de Catalunya, s'aplicaran les estratègies del programa d'immersió lingüística que preveu el Departament d'Ensenyament per tal d'aconseguir que, en acabar l'ensenyament obligatori, tot l'alumnat tingui el mateix coneixement tant del català com del castellà.

3. L'aprenentatge - ensenyament de la llengua

3.1. Plantejament lingüístic

En la societat actual va sent cada vegada més necessari un bon domini de les llengües. Una de les finalitats de l'educació pel que fa a la comunicació, és la de crear individus poliglotes, és a dir, persones que dominin com a mínim tres llengües. A l'escola organitzem el tractament de les llengües prioritzant el català com a llengua relacional i d'aprenentatge i, a partir de 1r de primària, s'introdueix l'àrea de llengua castellana.

Des de P3 iniciem la introducció de l'anglès com a llengua estrangera. L'anglès a l'educació infantil es farà des de l'òptica d'un aprenentatge global de la llengua per tal de desenvolupar tot un seguit d'habilitats que facilitaran que, més endavant, els alumnes de primària adquireixin una millor comprensió i expressió en llengua anglesa. L'objectiu principal és sensibilitzar i familiaritzar els alumnes amb una nova llengua, a interessar-se per aprendre-la i utilitzar-la i a adquirir unes habilitats i estratègies d'aprenentatge lingüístic que li serveixin, posteriorment, per esdevenir una persona plurilingüe.

El nostre objectiu és que, en finalitzar l'educació primària, els alumnes tinguin el domini del català, del castellà i de l'anglès previst en el currículum educatiu.

Tenint en compte que una bona adquisició de la llengua escrita passa per tenir un bon domini de la llengua oral, a l'escola es prioritza l'expressió oral en els primers anys de l'escolarització. Treballar la llengua oral en gran grup no facilita que tots els nens i nenes tinguin el seu moment per conversar, preguntar i respondre. L'adquisició d'unes bones habilitats lingüístiques implica una pràctica diària i sistematitzada d'uns models lingüístics que només es poden aprendre si s'utilitzen amb la freqüència adequada, per la qual cosa, s'aprofitaran les sessions en les que el grup - classe es parteix per aprendre anglès per practicar la llengua oral en català amb l'altra meitat del grup.

A l'escola, tal i com preveu la legislació vigent, es porta a terme la **immersió lingüística** en català. La llengua catalana s'introdueix, doncs, a nivell oral des del primer moment que l'alumnat inicia P3 a fi que els alumnes que tenen per llengua materna altres llengües puguin iniciar-se, tan aviat com sigui possible, a través de les situacions comunicatives que ofereixen les activitats diàries a l'aula (rutines, jocs, contes, converses...), en la comprensió de la llengua catalana i la seva progressiva expressió, seguint el mateix procés que han realitzat per a aprendre la seva llengua materna.

Els alumnes s'expressen en la seva llengua materna fins que poden utilitzar el català. Sempre que es requereix, mentre l'alumne no té prou domini de la llengua catalana, els mestres utilitzen les estratègies necessàries per assegurar que comprenen correctament els missatges.

Les tecnologies de la informació i de la comunicació estan presents en les metodologies de treball de les diferents àrees i constitueixen una eina més al servei de l'aprenentatge. A partir de 1r de primària, els alumnes, en mig grup, realitzen activitats d'aprenentatge amb els ordinadors del centre en un horari setmanal fixat. Aquest ús de les tecnologies de l'àrea de cultura digital (ACD) permet l'ús de les tres llengües en les activitats plantejades.

3.2 Distribució horària setmanal de l'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana, castellana i anglesa.

La distribució horària de les àrees curriculars marcades pel Departament d'Ensenyament ens concreta el mínim d'hores que s'han de fer de cada una de les llengües:

	Cicle inicial		Cicle mitjà		Cicle superior	
	1r	2n	3r	4t	5è	6è
Llengua catalana						
	3h	3h	3h	3h	3h	3h
Llengua castellana						
	3h	3h	3h	3h	3h	3h
Llengua anglesa						
	1,5h	1,5h	2h	2h	2,5h	2,5h

A l'escola, de les 3 hores de lliure disposició, es dediquen entre 1 i 2 hores, en funció de les necessitats del grup, a augmentar les hores de llengua catalana o castellana.

3.3 L'aprenentatge de la llengua catalana i castellana

3.3.1 La llengua oral

La **comunicació oral** és la capacitat de comprendre i expressar missatges tenint present la situació comunicativa. Així doncs, saber escoltar i saber parlar bé facilita un millor aprenentatge i, a més, són qualitats imprescindibles per poder desenvolupar unes relacions personals i socials.

Ser competent en llengua oral suposa:

- Ser capaç d'escoltar i comprendre informacions orals en situacions comunicatives diverses, utilitzant estratègies de comprensió oral per obtenir i integrar la informació i valorar-la.
- Parlar, ser capaç d'elaborar i expressar, de forma estructurada i comprensible, fets i coneixements, opinions i sentiments.
- Posar en funcionament els coneixements lingüístics (lèxic i estructures morfosintàctiques i textuais), una pronúncia entenedora, la prosòdia (velocitat, volum, entonació, pronúncia...) i elements no verbals (gest i mirada).
- Utilitzar estratègies d'interacció: adequar-se a la situació comunicativa i a la intencionalitat, utilitzar fórmules de respecte i cortesia en el tractament, usar el to de veu i el registre pertinent i utilitzar la comunicació no verbal (postura corporal, gestos, expressió facial o mirada).

La competència oral és una adquisició bàsica, transversal a totes les àrees i que cal planificar i treballar de forma coordinada. En aquests moments, la nostra escola no té sistematitzat ni seqüenciat l'ensenyament de la llengua oral, però en tots els cursos i en totes les àrees es realitzen activitats adreçades a millorar la comprensió i expressió oral dels nostres alumnes per tal que esdevinguin competents.

El mestre té un paper molt important ja que actua de model: utilitzarà un discurs comprensible i molt ben estructurat, amb una parla clara, sigui quin sigui el nivell lingüístic de l'alumnat.

L'alumne necessita molta pràctica per desenvolupar l'habilitat d'escoltar. Les activitats, per tant, seran freqüents, funcionals i variades.

Educació infantil

La llengua oral és present en tota la jornada escolar dels alumnes d'educació infantil, partint de la base que una bona comprensió oral facilita la comprensió lectora posterior i, igualment, una bona expressió oral és imprescindible per a l'aprenentatge de l'escriptura. A les aules de parvulari es promouen situacions de conversa, de narració i de joc que afavoreixen el procés comunicatiu i el progrés en aquest.

Cada dia comença amb estratègies que afavoreixen la comunicació oral, des de la salutació, la comunicació de missatges des de casa a través de la bossa de notícies o la conversa de benvinguda en la qual la mestra explica allò que es farà al llarg de la jornada escolar. La mestra propicia espais de diàleg amb activitats específiques dirigides i amb una finalitat concreta. Es farà especial incidència en el treball de vocabulari i el lèxic.

A P3, en arribar cada matí, els alumnes seuen en rotllana i trien un conte per llegir. La mestra, un cop ha saludat a cada alumne, manté una petita conversa amb els nens i nenes a partir d'un tema relacionat amb el que es farà aquell dia, un conte que ha triat per explicar, una notícia o pregunta que ha fet un alumne, etc.

A P4 i P5 es porta a terme una activitat específica de conversa. Es realitza de forma setmanal i amb la meitat del grup. Les converses són dirigides pel professor, qui escull el tema.

Diàriament hi ha un espai de joc on els nens interactuen entre ells i amb la mestra. Aquestes estones de joc s'organitzen com a racons de joc simbòlic, estones de joc de taula i setmanalment s'organitzen uns espais i tallers que hi participen alumnes de diferents nivells d'educació infantil.

A cada classe, setmanalment, es parteix el grup per fer una sessió de llengua anglesa. S'aprofiten aquestes sessions en que a la classe queda mig grup per fer més incidència en l'expressió oral dels alumnes, amb una atenció més individualitzada, a partir de la música.

L'escolta activa de contes i històries motivadores per als alumnes afavoreix l'estructuració del discurs oral, l'adquisició d'estructures comunicatives, l'ampliació de vocabulari i l'ampliació de coneixements del món que els envolta. És per això, que, setmanalment, s'explica un conte a la classe i es fan treballs d'expressió oral a partir del mateix.

Altres activitats per afavorir la comprensió i l'expressió oral són: escolta d'històries, instruccions, lectura d'imatges i creació d'espais on expressar fets viscuts, hipòtesis del que passarà en una història o en un tema objecte d'estudi, etc...

Educació primària

Per tal que els alumnes siguin competents a nivell oral, es realitzaran activitats amb l'objectiu de facilitar la comprensió de textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolar i produir textos orals, de tipologia diversa, adequats a la situació comunicativa.

A partir de 1r de primària s'introdueix l'ensenyament reglat de la llengua castellana. Tot i que la majoria dels alumnes ja comprenen el castellà, es posa més èmfasi en la llengua oral, partint sempre de situacions comunicatives.

Exemples d'activitats:

- Escoltar contes i respondre preguntes de comprensió.
- Seguir instruccions.
- Fer exercicis d'escolta activa: l'alumne ha d'escoltar, seleccionar i apuntar allò que creu que és important d'un missatge oral.

- Realitzar jocs de memòria: memorització de rodolins, endevinalles, poemes, llistes de paraules, etc.
- Anticipar el contingut d'una història començada i inferir informació.
- Realitzar activitats prèvies i posteriors a les lectures del llibre de català, on es realitzen hipòtesis a partir d'imatges o de títols i es fan comentaris sobre el que s'havia formulat inicialment.
- Realitzar activitats específiques, amb unes estructures comunicatives concretes i sistematitzades, proposades als llibres de llengua: donar opinions, fer lectura d'imatges, realitzar un col·loqui, un debat, una adaptació teatral,...
- Recitar poemes, dites i endevinalles.
- Llegir expressivament en veu alta per part del mestre/mestra o dels alumnes,...
- Aprofitar les explicacions, preguntes i dubtes en les àrees no lingüístiques.

Aquests exemples d'activitats es realitzen tant en castellà com en català.

A tots els cursos de primària els alumnes elaboren un treball monogràfic sobre una temàtica determinada. Aquest treball escrit, un cop corregit pel mestre, ha de ser explicat als companys a través d'una breu **conferència**, que pot anar complementada amb murals, fotografies, powerpoint etc. que faciliti tant la presentació del tema com la seva comprensió. Els alumnes són guiats pels mestres en la preparació de la conferència.

De 1r a 6è hi ha sessions setmanals de **tutoria i /o educació en valors cívics i socials** en les quals tenen lloc debats o assemblees on els nens i nenes poden practicar la conversa per parlar de les seves opinions respecte de diferents temes, de les seves preocupacions, fer propostes etc.

3.3.2 La llengua escrita

3.3.2.1 Punt de partida: com ensenyem a llegir i a escriure. L'aprenentatge inicial de l'escriptura i de la lectura

Llegir i escriure, són dos processos interrelacionats entre ells, perquè fan referència al text escrit, com a representació del llenguatge, és a dir, el llenguatge que s'escriu. D'aquí, la importància del llenguatge oral, ja que aquest és previ al llenguatge que s'escriu. Un bon domini del llenguatge oral facilita i permet un bon aprenentatge del llenguatge escrit. És per això que a l'escola es dóna molta importància al llenguatge oral, a la comprensió i a l'expressió, base de tots els aprenentatges, i ajuda als alumnes a formular allò que volen, senten o pensen, per tal que més endavant puguin plasmar-ho per escrit. Tenir un bon domini del llenguatge oral no només es refereix a entendre, aprendre i utilitzar paraules, sinó que implica manifestar una actitud de comunicació.

Cal tenir present que moltes de les dificultats escolars i de relació que presenten els nens són per manca de llenguatge oral. Abans l'escola només havia de

formalitzar o d'acabar de "polir" el llenguatge oral, ara, i cada vegada més, l'escola ha d'introduir el llenguatge oral perquè molts nens no porten aquest bagatge de casa.

L'escriptura

Escriure és el procés mitjançant el qual es produeix el text escrit. Es refereix, però, a la producció, que va més enllà de posar lletres i signes damunt d'un paper. No es refereix a l'habilitat motora, a la cal·ligrafia, tot i que són aspectes que també es treballen.

Tres són els processos cognitius implicats en l'acte d'escriure: **planificar, redactar i revisar**. Aprendre a escriure implica, doncs, aprendre cada subprocés i quan s'escriu cal preveure un temps per planificar o pensar el text, un temps per escriure'l i un temps per revisar-lo. És important que quan la mestra escriu davant dels nens i nenes, mostri d'alguna manera, que primer pensa i decideix el que escriurà, després escriu i després revisa i, per tant, canvia, suprimeix o afegeix el que calgui.

En la programació de les activitats d'ensenyament-aprenentatge de la llengua escrita es tindrà en compte un context significatiu d'ús, practicant els diversos usos socials de l'escriptura, ubicant els textos en situacions comunicatives.

A l'escola s'enseny a llegir i a escriure seguint la **teoria constructivista**: cada persona s'apropa a allò nou que ha d'aprendre amb els seus coneixements previs. L'aprenentatge significatiu implica establir relacions entre el que un ja sap i el que es vol aprendre. Partint de les investigacions fetes per Emília Ferreiro i Ana Teberosky les quals determinen unes fases o processos d'aprenentatge de l'escriptura per part dels nens, els mestres han de conèixer en quin moment evolutiu es troben els nostres alumnes per tal de respectar-lo i, al mateix temps, fer-lo avançar a l'etapa o estadi següent. Caldrà tenir present que no tots els infants segueixen el procés d'una forma lineal, alguns es poden saltar etapes i d'altres, en canviar de nivell, poden fer regressions momentànies.

Fases del desenvolupament de l'escriptura i coneixements que necessiten els alumnes per progressar d'etapa fins a cicle inicial:

Esriptures no diferenciades

Les escriptures no diferenciades són una imitació de l'acte d'escriure. reproduïxen algunes característiques gràfiques formals: no són dibuixos, estan alineades, estan separades dels elements gràfics. Els nens fan servir signes propers als traços utilitzats per dibuixar.

Els nens necessitaran:

- Adonar-se que amb les lletres es fan escrits i que les lletres signifiquen.
- Entendre que per escriure es necessiten lletres i que aquestes són convencionals, n'hi ha un repertori determinat.
- Reconèixer la funció dels escrits.

Continguts a treballar:

- Els escrits són portadors de significat. La funcionalitat de l'escriptura.
- El repertori limitat de lletres.
- La disposició diversa de les lletres a l'interior de les paraules. Primeres semblances i diferències entre les paraules.
- Les característiques gràfiques de l'escrit: la forma de les lletres, el gest gràfic, l'alineació i l'orientació, els diferents tipus de lletres i la separació entre les paraules.

Esriptures diferenciades

Els grafismes dels nens es van acostant cada vegada més a les grafies convencionals. Aquest procés es fa per imitació de l'adult, continuen mantenint les propietats que ja utilitzaven en la fase anterior però sempre atribueixen significació a la seva producció escrita. Per escriure conceptes diferents utilitzen formes gràfiques diferents: modificació en la quantitat, en la selecció, en l'ordre de les grafies, en la quantitat mínima necessària de lletres per escriure. Sovint escriuen a partir de variacions de les lletres del seu nom.

Els nens hauran de:

- Adonar-se que cada mot s'escriu amb unes determinades lletres i que la selecció de lletres és una qüestió convencional.
- Saber que la convencionalitat és necessària per a poder reconèixer el mateix significat tots els lectors.
- Reconèixer que el que escrivim té una relació quantitativa amb el que diem, amb les unitats de la parla.

Continguts a treballar:

- La relació de l'escriptura amb els aspectes sonors de la parla.
- La segmentació sil·làbica.
- La convencionalitat de la llengua escrita per accedir al seu significat.

Esriptures sil·làbiques

Progressivament es dona una relació més sistemàtica entre l'escriptura i la parla. Comencen a establir una primera relació entre la part gràfica i la part sonora de les paraules. Els nens perceben la segmentació de la veu i cada síl·laba la representen gràficament per mitjà d'una lletra. Constitueix la primera relació entre el codi oral i el codi escrit. Usen moltes menys lletres per a escriure. En un primer moment, per a cada síl·laba de la llengua oral escriuen una lletra qualsevol sense valor sonor convencional. Progressivament, passen a escriure la vocal que li correspon segons aquest valor i, després, ho fan escrivint la vocal i/o consonant adequada.

Per seguir progressant hauran de:

- Adonar-se que a cada síl·laba li pot correspondre més d'una lletra.
- Guanyar precisió en la seva anàlisi de l'emissió sonora, sobretot mentre escriuen.
- Consolidar la correspondència de les lletres amb valor sonor convencional.
- Generalitzar les lletres que coneixen en paraules diferents.

- Establir la correspondència alfabètica a l'hora d'escriure: 1 so = 1 grafia

Continguts a treballar:

- Els diversos tipus de síl·labes pel que fa a la quantitat de lletres: correspondència entre síl·labes orals i quantitat de lletres a que corresponen.
- El valor sonor convencional: les lletres representen sons i no es pot associar qualsevol so a qualsevol lletra.

Correspondència sil·làbico-alfabètica

Progressivament, introdueixen més d'una grafia per a cada síl·laba de la paraula, comencen a descobrir l'estructura interna de les síl·labes i els seus components. Es pot considerar una escriptura completa.

Els nens necessitaran:

- Saber aïllar el valor convencional entre un so i una grafia.
- Millorar la capacitat d'anàlisi del text oral per arribar a descobrir la relació entre els diversos sons i les diverses grafies.
- Generalitzar les correspondències gràfiques a tots els sons perquè no totes les síl·labes s'escriuen amb dues lletres ni en l'ordre consonant-vocal.

Continguts a treballar:

- La relació existent entre els diversos fonemes i les diverses lletres.
- Les diverses tipologies de l'escriptura sil·làbica.

Correspondència alfabètica

Els nens arriben a establir i generalitzar la correspondència entre els sons i les grafies.

Els nens necessitaran:

- Consolidar la correspondència entre sons i grafies.
- Conèixer i aplicar algunes de les convencionalitats de la llengua escrita que no es reflecteixen en la llengua parlada (separació de mots, lletres mudes, b/v, majúscules, distribució dels escrits en el paper, etc.)
- Familiaritzar-se amb la revisió dels seus escrits.
- Conèixer i saber utilitzar els recursos de consulta (cartells, diccionaris, llistes, etc.).

Continguts a treballar:

- La convencionalitat de la llengua escrita que no es reflecteix en la parla: separació de mots, lletres mudes, puntuació, etc.

Activitats que fem a l'escola

L'escola ha d'ésser alfabetitzada i diversificada. L'escola, igual que passa en altres àmbits de la vida social, ha d'ésser un lloc amb presència de textos escrits. Cal que la lectura i l'escriptura siguin habituals a l'escola i a l'aula, de manera que els nens i les nenes vagin comprenent les seves funcions. A l'escola estem envoltats de llengua escrita, estan presents textos escrits reals, allò que diem que les parets eduquen: retolació dels nostres espais (nom de l'escola, de les casetes, dels directoris de les aules...), poemes treballats a l'aula penjats a les parets, murals, fotografies documentades, etc. Per exemple:

1. El nom propi per identificar la pertinença dels objectes (penjadors, calaixets dels treballs, arxivadors, capses de roba de recanvi).
2. El nom propi que dóna la presència a l'escola. (nenes i nenes que han vingut, que estan malalts...).
3. El nom propi que informa de les activitats que realitzarà i/o assistirà a l'escola (càrrecs, llistes de menjador, transport, activitats extraescolars...).
4. El nom propi com a primer pas per donar valor a les coses que estan escrites (estic apuntat a menjador, aniré a extraescolars...).
5. Més endavant, el nom propi ha de donar peu a afirmacions del tipus "Sé que és el meu nom perquè té aquesta lletra, perquè és curt, perquè el meu és així, perquè la primera lletra és la M...).
6. Conec el nom dels meus companys.

Encara que el treball del nom va molt bé per fer un anàlisi (pel que fa a les lletres que té, a la quantitat, a com estan col·locades, etc.), el valor principal és pel que representa. És el primer pas per utilitzar la llengua escrita amb sentit.

L'aprenentatge del traç de les lletres, tot i que és secundari en relació al que suposa escriure, és necessari perquè els escrits siguin llegibles. El traç dels alumnes s'ha d'educar, i s'ha d'educar la mà, però no cal fer-ho només resseguint lletres, es fa amb treballs plàstics etc.

A l'escola comencem a treballar amb els nostres alumnes amb lletra majúscula de PAL: aquest tipus de grafia és l'adequat per la seva senzillesa, ja que la realització de lletres d'impremta minúscula o lligada exigeix una major coordinació manual i visual. Aquesta lletra facilita la identificació de les lletres dins les paraules i sovint són les més utilitzades en els rètols al carrer. Més endavant (finals de P5) apareix en els nens l'interès per la lletra lligada. A finals de P5, principi de 1r iniciem l'escriptura en aquesta lletra sense obligar a fer-ho

Respecte a **l'escriptura**, cal estimular els nens i les nenes perquè provin d'escriure i valorar tots els seus intents d'escriptura.

Això es reflexa en orientacions del tipus:

Prova-ho, intenta escriure i després, si cal, ja t'ho arreglarem, fes-ho com tu et sembli, mirem el què és el que saps fer, molt bé, això de posar lletres diferents per a escriure paraules diferents, Sí que en saps, de lletres!, Has encertat moltes lletres!..

És molt important que cada alumne construeixi una representació positiva de la seva relació amb l'escrit.

La mestra com a model en l'escriptura: PLANIFICACIÓ, TEXTUALITZACIÓ I REVISIÓ.

Escriure en silenci davant dels nens, amb frases del tipus:

“Espera’t que estic escrivint”, “no em molesteu fins que acabi”, “un moment que no vull perdre el fil”...

Ajuden a adonar els nens de la complexitat d'escriure i de la concentració i atenció que cal posar en aquesta activitat.

Escriptura espontània. El nen escriu lliurement segons l'estadi de conceptualització de l'escriptura. Cal estimular els nens perquè siguin ells qui escriguin mitjançant la pròpia escriptura espontània.

Escriptura a partir de l'explicació d'un conte. Obliga els alumnes a fer una planificació oral del text.

Escriptura de fets viscuts. Amb aquesta activitat la mestra posa els alumnes en la situació d'haver d'inventar un text d'interès malgrat sigui extens.

Escriptura d'una carta, una nota o dictat de l'adult.

Còpia. El fet de copiar models de produccions escrites, lluny de la idea negativa que es té de la còpia, resulta interessant perquè els permet observar l'escriptura convencional i interactuar amb ella: s'han de fixar en la composició de les paraules, en la successió de les lletres.

Buscar en el referents. Els referents són paraules i textos escrits d'acord amb les convencions. Vocabulari que ha sortit en els diferents temes o projectes treballats, noms del nen, etc. Les paraules i els textos que ja coneixen els aprofiten com a referents per a buscar en ells determinades informacions. Quan no recorden bé, per exemple una lletra que han d'escriure, la recerca en els referents els ajuda a trobar la solució.

Activitats dirigides a la preparació a l'escriptura: copiar paraules i frases referents, escriure noms que tenen unes determinades lletres, escriure la data, veure que tots els dies de la setmana comencen igual, etc.

Activitats dirigides a treballar l'ordre i l'estructuració temporal: situar i ordenar accions que s'han fet al llarg del dia, com per exemple, “quins treballs hem fet avui, abans o després del pati, què caldrà fer després, ordenar seqüències, escriure els passos d'un experiment, etc.

Activitats dirigides al desenvolupament sintàctic: converses, narració de contes, explicació d'activitats, memorització de poemes, embarbussaments, jocs amb rimes, cançons, rodolins i frases fetes, etc.

Activitats dirigides a fer una reflexió i anàlisi sobre la llengua escrita: paraules semblants, que acaben o comencen igual, paraules amagades, llargues i curtes, etc.

La lectura

Llegir és el procés mitjançant el qual es compren el text escrit. Qualsevol activitat de lectura ha d'implicar comprensió. Llegir és un procés actiu: es llegeix amb una finalitat, s'estableix una interacció entre qui llegeix i el text i, per tant, porta a fer prediccions i inferències. La persona que llegeix ha de construir el significat del que està llegint a partir del que diu el text, dels seus coneixements previs i de l'objectiu de la seva lectura.

Tres són els processos cognitius implicats en l'acte de llegir: **fer hipòtesis, descodificar i comprendre el text escrit.**

Per poder arribar al missatge que transmet un text escrit, l'alumne haurà de conèixer el funcionament de la representació gràfica que li permetrà relacionar els signes gràfics amb uns elements sonors. L'aprenentatge d'aquest principi implica el coneixement de la relació grafia-so per tal de fer aquesta descodificació d'una manera prou àgil. La lectura àgil implica la via de reconeixement ràpid de paraules, es tracta d'un reconeixement global de la paraula escrita que inclou no només la forma gràfica sinó també el significat i altres informacions com la pronunciació.

És important saber descodificar un text i saber llegir-lo en veu alta correctament. Un infant que no sap descodificar, o que ho fa d'una manera errònia i poc automàtica, té la seva atenció tan centrada en aquests aspectes més bàsics que no és capaç d'entendre el que llegeix. Si la descodificació falla també falla la comprensió. Per millorar la descodificació, cal fer activitats que afavoreixin el pas de la via indirecta (o via que es fa servir per descodificar, i que implica la relació de correspondència fonogràfica), a la via directa o lèxica de reconeixement ràpid de paraules. A més, cal oferir models de lectura expressiva i preparar l'alumnat per a la lectura en veu alta.

Aquestes qüestions bàsiques no es poden oblidar, però cal anar més enllà. És necessari que l'alumnat arribi a fer una interpretació del text, amb l'ajuda dels coneixements que es tinguin del tema. També ha d'arribar a ser capaç d'anticipar allò que vindrà a continuació, de comprovar les hipòtesis que ha fet al llarg de la lectura i reformular-ne d'altres a mesura que va avançant en el text.

La lectura implica un procés en el qual l'alumne, a més de la descodificació del text, ha de realitzar tot un seguit d'actuacions estratègiques que el condueixen a fer-se seu el contingut del text. Cal que hi hagi un modelatge per part del mestre: les diferents accions que fa el lector expert, d'una manera més o menys inconscient i automàtica, les ha de portar a terme d'una manera explícita per ensenyar l'alumnat per tal que serveixen de model. D'aquesta manera ajudarà l'alumne perquè les pugui aplicar, primer amb tot el grup i de manera més o menys pautada, després per passar a reflexionar-hi amb l'ajuda de l'adult, i finalment per realitzar-les de forma autònoma.

La comprensió lectora s'inicia fins i tot abans del procés de descodificació del text. Abans d'enfrontar-se amb el contingut concret, el mateix format i el suport físic ja aporten informació. Aquesta informació s'ha adquirit a partir d'experiències inicials que permeten reconèixer de quin tipus de text es tracta i què se'n pot esperar. Per això és important que es proposin textos reals i bons textos literaris als alumnes.

Respecte a la **lectura** , cal estimular els nens i les nenes perquè aventurin hipòtesis sobre el què deu dir un text determinat.

Això es reflexa en actituds del tipus:

Saps què és? (un conte, un anunci, un poema, una carta, un rodolí, etc). Què et penses què hi diu? Hi ha alguna paraula que coneguis? Saps què hi diu en algun tros? Tens alguna pista? Vols que et doni alguna pista?

Així es va creant un clima d'estimulació i seguretat afectiva a partir de les estratègies que va desenvolupant cadascú.

Lectura en veu alta: És important que es llegeixi en veu alta davant dels nens, ja que llegir en veu alta permet treballar la comprensió de la lectura abans que ells mateixos sàpiguen llegir.

Lectura en silenci: *Si parleu al meu costat no em puc concentrar. Espera't un moment que estic llegint.*

Activitats dirigides a treballar l'habilitat lectora: llegir títols de contes amb una bona entonació, llegir i recitar poemes, llegir els enunciats dels treballs, llegir-los contes, etc.

3.3.2.2 El perfeccionament de l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura al cicle mitjà i superior

La comprensió lectora

Es parteix de la base que un lector competent ha de:

- *Saber llegir:* relacionar so-grafia, reconèixer paraules, l'estructura de la frase, relacionar idees, tenir un propòsit de lectura, reconèixer l'estructura del textos, les diverses tipologies i les seves funcionalitats i emprar estratègies per a la comprensió lectora.
- *Llegir per aprendre:* adquirir informació, cercar-la i tractar-la, estudiar, seguir instruccions, desenvolupar el pensament...
- *Llegir per gust:* desenvolupar l'hàbit lector.

Per a desenvolupar aquesta habilitat a les classes:

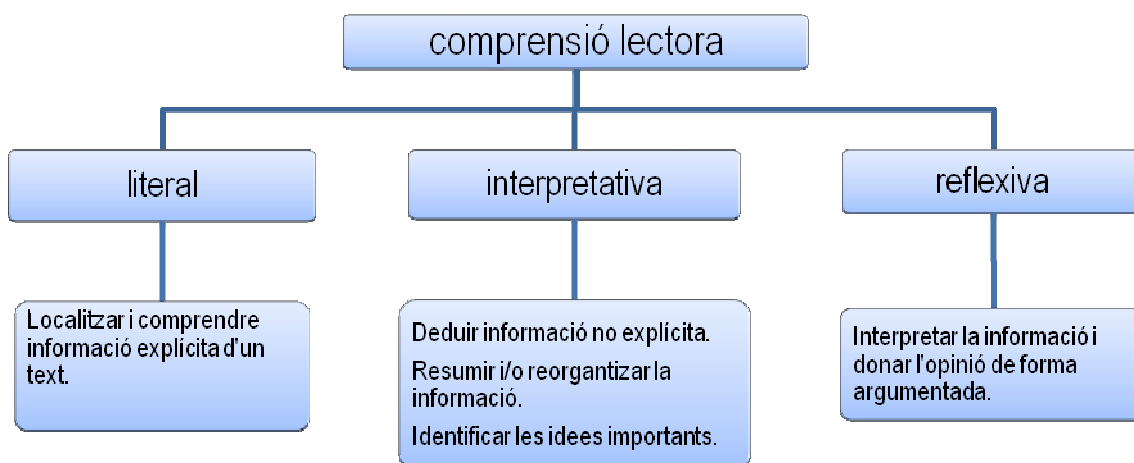
- *Es donen bons models lectors:* els mestres llegeixen diferents textos en veu alta.
- *Es preparen activitats de lectura expressiva,* tant a partir de lectures que formen part de les activitats de treball de l'àrea de llengua catalana i castellana com altres tipus de lectures específiques, que necessiten una preparació més

acurada, per ser llegides o recitades davant d'un públic, com poden ser un conte o un poema.

- *Es dedica diàriament un temps per llegir*, treballant les habilitats lectores, en les diferents àrees curriculars i utilitzant diferents tipus de textos.
- *Habitualment es practica l'observació guiada i l'anàlisi de textos models de tipologies diverses*: fer observar les parts, identificar-les, analitzar-ne les característiques formals, morfosintàctiques, semàntiques....
- *Es planifiquen i realitzen activitats sistemàtiques de coneixement i ús d'estratègies que permeten aconseguir els diferents nivells de comprensió de la informació*:

Per poder accedir a la comprensió d'un text és necessari dominar la mecànica lectora (lectura seguida, sense interrupcions, ni dubtes, ni vacil·lacions) per tal de poder centrar l'atenció en les habilitats de comprensió del text i no tant en les de descodificació. Aquest domini és una tasca fonamental que es treballa al cicle inicial i és on ha de quedar completament mecanitzada.

La millora de la fluïdesa i la velocitat lectora es potencien al cicle mitjà.

Activitats que fem a l'escola

Les activitats que es realitzen van encaminades a fomentar el gust per la lectura entre els infants i, alhora, la presentació de bons models de lectura expressiva per part del mestre i el treball d'estratègies de comprensió lectora fan que afavoreixin l'eficàcia lectora. Exemples:

- Lectura individual de llibres de la biblioteca de classe.
- Intercanvi de llibres de lectura de la biblioteca de l'escola.
- Participació en els projectes de la biblioteca municipal (cicle inicial).
- Comentaris i recomanacions, per part dels alumnes, de llibres llegits.
- Pràctica de lectura expressiva a través de narracions.
- Escolta de narracions o d'una novel·la per capítols per part del mestre.
- Activitats específiques d'estratègies de comprensió lectora.

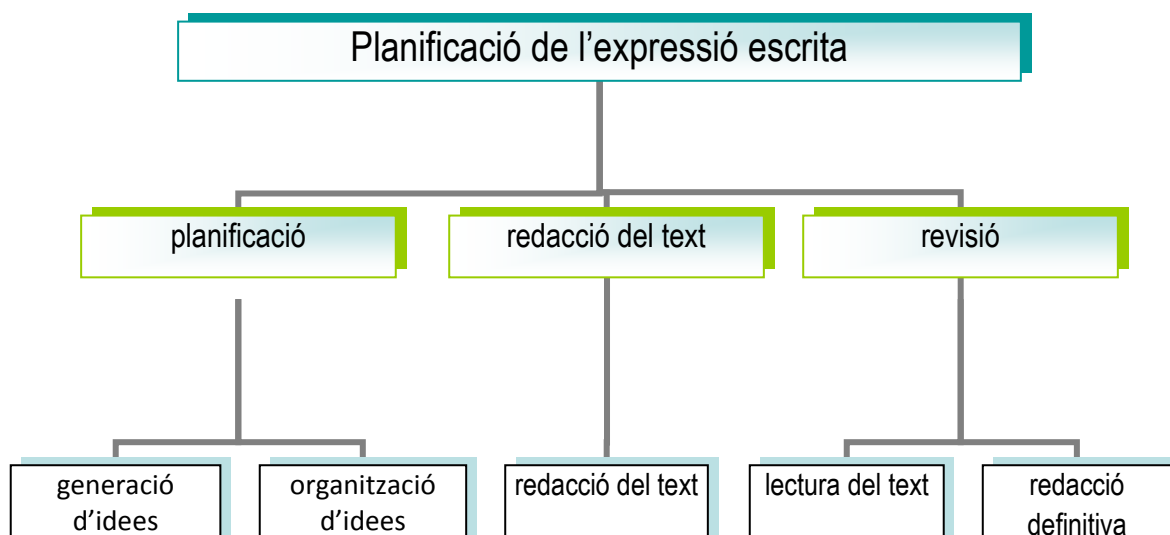
- Escolta d'històries narrades per la mestra amb el lliurament de la narració escrita per ser llegida a casa.
- Lectura diària dels diferents textos d'aprenentatge de les diferents àrees.

L'expressió escrita

El procés d'escriptura implica un coneixement del funcionament del sistema d'escriptura per tal d'establir les relacions entre els signes gràfics i el que representen. Aquests coneixements es desenvolupen durant els primers cursos, en el procés d'aprenentatge de la lectoescriptura i, quan l'alumne arriba a segon de primària ja ha de tenir completament automatitzat el funcionament del sistema i, a més d'aquest aspecte cognitiu, ha de tenir un bon domini de l'aspecte psicomotriu. L'agilitat en la codificació permetrà que es pugui centrar en el contingut del text, l'organització de les idees i la revisió d'allò que ha escrit per tal de refer i millorar la transmissió del missatge escrit.

Un escriptor competent dedica temps a pensar abans d'escriure, planifica formulant els objectius, generant i organitzant les idees, selecciona la informació interessant, redacta el text i el revisa en funció de la situació comunicativa, del context, del destinatari, de l'objectiu i de les convencions i normes gramaticals.

Es partirà, doncs, de la base que el procés de producció d'un text implica tres fases: la **planificació**, la **producció** i la **revisió** i es treballaran aquests aspectes amb els alumnes per tal que cada vegada siguin més autònoms en la realització dels seus escrits. Aquest aprenentatge es realitzarà a partir de l'anàlisi de models i del modelatge per part del mestre.

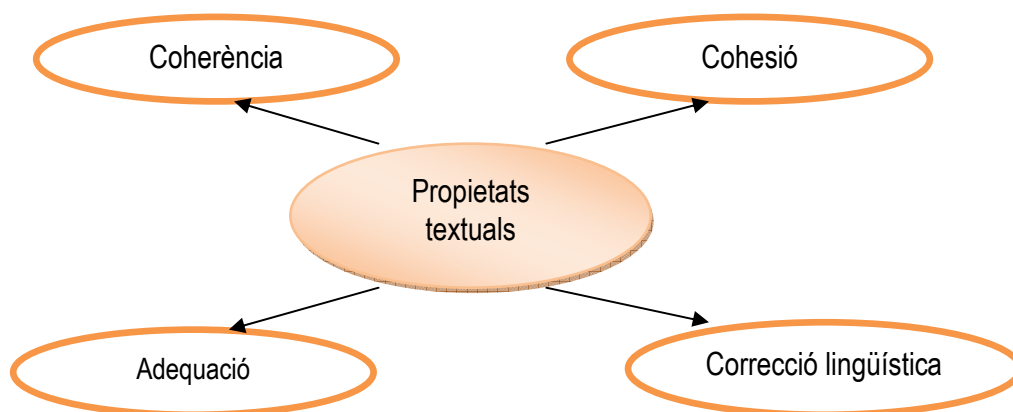
Durant la planificació es té en compte l'**objectiu** (motiu pel qual s'escriu), el **contingut** del text i la forma d'organitzar-lo en funció del tipus de text que realitza. També caldrà tenir en compte a quin **públic** va dirigit a fi d'escollir el registre adequat.

Per tal de generar idees s'utilitzaran estratègies diferents com la *pluja d'idees*, la *documentació* (buscar fonts d'informació de les idees pròpies de cadascú) o *preguntes sobre el tema* (qui, què, com, on, quan, per què).

Per aprendre a organitzar aquestes idees s'utilitzaran estratègies diverses: *l'agrupació d'idees*, *el mapa conceptual* o *l'esquema*.

A partir de la planificació del text, l'alumne haurà de ser capaç de redactar el text. Durant el procés d'elaboració del text i un cop acabat, caldrà fer modificacions per millorar-ne el resultat. Per fer aquesta revisió, s'ensenyarà als alumnes a utilitzar graelles d'autoavaluació.

Per considerar que un text està ben escrit, es tindran en compte les propietats textuais:

L'**adequació** i la **coherència** fan referència a l'ajust del *nivell de llengua* utilitzat, pensant en el destinatari del text, i a l'*estructura* de text, que va molt lligat a la tipologia adequada. Un text serà coherent i adequat si:

- respon al que s'ha demanat.
- conté la informació necessària per poder-lo comprendre, no es repeteix informació i no inclou informació irrellevant.
- està ben organitzat, segueix l'estructura de la tipologia emprada.
- l'explicació de les idees és clara i segueix un ordre lògic.
- les idees estan desenvolupades en paràgrafs separats per punt i a part.

La **cohesió** es refereix a la unió entre les idees que s'exposen en el text, per tant, ha d'haver-hi un ús adequat dels *signes de puntuació* i dels *connectors* que encadenen les frases les unes amb les altres. Un text estarà cohesionat quan:

- les idees estan ben enllaçades a través de connectors, sinònims, pronoms...
- no falten signes de puntuació importants (punts, comes, interrogants, guions).
- les preposicions i els pronoms són emprats de forma correcta.
- hi ha manteniment del temps i la persona verbal d'una manera lògica al llarg del text.

La **correcció lingüística** implica el respecte a les regles morfosintàctiques, lèxiques i ortogràfiques establertes per la normativa de la llengua. Un text estarà correcte lingüísticament quan:

- els elements de la frase mantenen l'ordre i la concordança de gènere i nombre entre els seus elements.
- hi ha riquesa lèxica
- l'ortografia és adequada a l'edat
- no hi ha interferències entre el català i el castellà.

Finalment, el text ha d'estar **ben presentat**: bona lletra, línies rectes, marges, títol destacat, bona distribució del full.

Per tal de portar a terme aquest procés es destina una sessió setmanal d'escriptura en mig grup. Es prioritzaran els propòsits d'escriptura següents:

Propòsits d'escriptura	Tipologies textuais
Informar	Text narratiu: notícia, nota, circular, informe i invitació. Text informatiu: programa i cartell.
Explicar	Text expositiu: reportatge, article científic, conferència, monogràfic, apunts, esquemes i mapa conceptual.
Dirigir	Text instructiu: reglaments de jocs o esports, experiments, receptes de cuina i instruccions d'ús / maneig d'aparells.
Descriure	Text descriptiu: descripció d'una persona, animal, espai o objecte, definició d'un objecte i fitxa de buidat.
Narrar	Text narratiu: conte /narració, història, biografia, faula, llegenda, notícia i còmic.
Interactuar	Text conversacional: entrevista, transcripció de diàleg, obra de teatre i qüestionari.

3.4. Relació entre la llengua oral i la llengua escrita

L'ensenyament-aprenentatge de la llengua es concep com un plantejament integrat de les quatre habilitats: escoltar, parlar, llegir i escriure. Aquest plantejament és compartit per tot el professorat i, en les activitats planificades des de totes les àrees, la interrelació d'aquestes habilitats hi és present. El professorat comparteix que les activitats que tenen aquest plantejament permeten processar la informació i comunicar-la d'una manera més eficaç. S'utilitza la llengua oral i la llengua escrita com a suport per analitzar, reflexionar i millorar les altres habilitats. Es fan activitats en què la relació de la llengua oral i llengua escrita hi és inherent: lectura expressiva, recitats de poemes per a les famílies, petites representacions en la festa de final de curs,

conferències sobre temes monogràfics, activitats de simulació de situacions comunicatives, etc.

3.5. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees, el conjunt del claustre n'és conscient i actua en conseqüència. Per tal que l'alumnat assolixi el nivell de comprensió i expressió establerts pel currículum, tant en català com en castellà, l'equip de mestres aplica a l'aula metodologies que estimulen les habilitats comunicatives.

3.6. Continuitat i coherència entre els diferents nivells

El centre està elaborant documents que concreten aspectes metodològics, organitzatius i d'avaluació per tal de promoure una actuació coherent i coordinada respecte a la llengua entre els diferents nivells, especialment pel que fa a l'escriptura.

Hi ha establertes unes proves de lectoescriptura a educació infantil i de comprensió lectora de 2n a 6è.

S'estableix una coordinació amb el centre de secundària que rep els alumnes en acabar la primària a nivell de traspàs d'informació.

Des de l'inici de l'escola, s'han anat planificant sessions de coordinació per tractar temes lingüístics transversals entre cicles i / o claustres.

3.7. Atenció a la diversitat

L'atenció a la diversitat, a nivell lingüístic, s'atén de diverses formes: en horari lectiu dins i/o fora de l'aula ordinària i en horari post lectiu, com a suport escolar personalitzat.

La distribució d'aquests suports s'organitzen tenint en compte les necessitats de cada grup classe. Referent a les àrees lingüístiques, se'n fan dels següents tipus:

Suport d'un mestre dins aula: un mestre entra a l'aula i ajuda el tutor/a en el desenvolupament de les activitats que es duen a terme. Es fa, bàsicament, a educació infantil.

Grups partits: la meitat de la classe fa anglès mentre l'altra meitat fa català i viceversa. Es fa tant a infantil com a primària.

Suport de la mestra d'educació especial: la mestra d'educació especial atén un grup reduït d'alumnes amb necessitats educatives especials o retard en els

aprenentatges. Aquest suport es fa tant a dins com a fora de l'aula, en funció del grup i de les necessitats.

Tal i com prioritza el Departament d'Educació, s'ofereix suport escolar personalitzat de llengua catalana en horari post lectiu i exclusivament als alumnes que mostren un retard en l'aprenentatge d'aquesta àrea.

Des d'educació especial, conjuntament amb els tutors i la psicopedagoga de l'EAP, es fan els Plans Individualitzats de llengua per a aquells alumnes amb necessitats educatives especials i amb dificultats d'aprenentatge.

3.8. Acollida de l'alumnat nouvingut

Tot i que no es donen gaires casos d'incorporació a primària d'alumnes nouvinguts que no comprenen el català, l'escola té previst el protocol d'immersió lingüística, seguint el que preveu la legislació vigent.

En el cas d'escolarització d'un alumne de primària que no tingui cap coneixement de la llengua catalana però sí de la castellana, aquest alumne rebrà un ajut des de l'aula d'educació especial a les hores de llengua catalana per tal de fer l'aprenentatge d'aquesta llengua. La resta d'àrees (matemàtiques, medi, educació física, música i plàstica) les realitzarà a l'aula, amb els mateixos materials que la resta d'alumnat i amb les adaptacions que siguin necessàries, amb una atenció individualitzada en llengua castellana per part del mestre mentre no tingui el domini necessari del català.

Quan es doni el cas de l'escolarització d'un alumne nouvingut, aquell que s'incorpora per primera vegada al sistema educatiu en els darrers 24 mesos o, quan procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català, el centre adoptarà unes mesures específiques destinades a assegurar el seu acolliment i adaptar el currículum a les necessitats immediates d'aprenentatge d'aquest alumne. La mestra d'educació especial, amb la col·laboració del servei ELIC, realitzarà les proves necessàries a l'alumne per determinar el nivell de coneixements que té en relació a la seva pròpia llengua i a d'altres àrees i elaborarà el programa educatiu i les pautes a seguir per part de l'alumne. Assistirà unes hores a l'aula d'educació especial per aprendre la llengua catalana i la resta d'hores les farà a l'aula ordinària amb les adaptacions curriculars escaients.

3.9. L'avaluació del coneixement de la llengua

A inici i final de curs es passen les proves estàndard de comprensió lectora de l'editorial Graó (proves ACL), recomanades també pel Departament d'Educació, de 1r a 6è de primària. A fi de garantir que totes es passin seguint les mateixes pautes, una persona del centre (cap d'estudis) és l'encarregada que els tutors les passin a l'octubre i al maig (evitant coincidir amb les proves de competències bàsiques del Departament d'Educació) i les corregeixin.

La cap d'estudis analitza els resultats i passa les conclusions als coordinadors de cicle, que s'encarreguen de parlar-ne en cicle i donar-les als tutors per tal de prendre les decisions oportunes a l'hora d'enfocar la comprensió de textos a l'aula.

Pel que fa a educació infantil, a P4 i a P5 es passen les proves d'escriptura de l'Anna Teberosky a inici i finals de curs.

Al llarg del curs, els tutors realitzen diferents proves de llengua catalana i castellana per tal de fer el seguiment de l'avaluació dels alumnes en les competències lingüístiques en els diferents blocs (comprensió oral, expressió oral, comprensió lectora i lectura expressiva, expressió escrita, ortografia, lèxic i gramàtica) i que queden reflectides, mitjançant qualificacions, als informes trimestrals que es lliuren a les famílies i a les actes de final de curs.

Un recurs més per tenir informació de l'evolució en l'aprenentatge de les competències bàsiques lingüístiques és la informació que proporcionen les proves d'avaluació diagnòstica de 3r de primària i les de competències bàsiques de 6è que dictamina el departament d'Educació per a cada curs.

3.10. Materials didàctics

Les fitxes de treball per a l'aprenentatge de la lectoescriptura de P3 a 2n són elaborades pels tutors d'aquests cursos.

Els alumnes de tercer a sisè de primària utilitzen llibre de text de llengua catalana i llengua castellana. Aquests llibres de text són socialitzats i de l'editorial Text-La Galera. Els mestres de llengua d'aquests cursos també preparen materials didàctics per atendre les diversitats d'aprenentatge. A l'escola hi ha material complementari a disposició del tot el professorat.

A les aules de cicle mitjà i superior hi ha diccionaris de llengua catalana i castellana a disposició dels alumnes per aprendre'n la seva utilització i usar-los quan ho necessitin.

4. L'ensenyament-aprenentatge de la llengua anglesa

L'aprenentatge de la llengua estrangera que fan els nens i les nenes al llarg de l'Educació Infantil ha de ser molt similar al procés d'adquisició de la llengua materna. Per tant, els infants han d'entrar en contacte amb la nova llengua d'una manera senzilla i natural, per a la qual cosa l'anglès ha d'estar present com una llengua més d'ús dins de les activitats i rutines pròpies del dia a dia de l'escola. Cal que el nen se senti acollit i segur dins d'aquesta nova llengua i tingui la necessitat de comprendre-la i de començar a utilitzar-la progressivament. Partim de la llengua oral, com a base de la comunicació i de l'aprenentatge. Proposem, per tant, una immersió en la llengua estrangera dins de contextos els més reals i significatius possible per als alumnes i això significa que el mestre parlarà sempre en anglès. La llengua anglesa no ha de ser només l'aprenentatge d'una nova llengua sinó que ha d'esdevenir també, dins la seva mesura i progressivament, una llengua d'aprenentatge de continguts curriculars.

Cal tenir en consideració que, en la nostra cultura, la llengua anglesa no és una llengua ambiental i per tant, els nens i les nenes, habitualment, només l'aprenen mentre l'escolten i la parlen dins de l'escola. És per això, que cal un contacte freqüent amb la llengua anglesa, ja que, si bé els infants, en edats primerenques tenen molta facilitat per reproduir sons i adquirir nou vocabulari i noves estructures lingüístiques, també obliden amb molta facilitat. Tenim clar que les sessions de llengua anglesa han de ser efectives i per això han de ser curtes i freqüents. D'altra banda, per tal que l'*input* de llengua estrangera pugui arribar a la diversitat d'alumnes de l'aula, als seus ritmes d'aprenentatge i afavorir moments d'atenció més individual en la qual els nens i les nenes puguin llençar-se a parlar, és necessari poder disposar d'un horari flexible amb grups reduïts, de 12-13 alumnes com a màxim, per aquest motiu hi ha sessions que es desdobla el grup.

L'ensenyament a **educació infantil** i al **cicle inicial** és un ensenyament global de la llengua per tal de desenvolupar tot un seguit d'habilitats (bàsicament de comprensió i de pronúncia) que facilitaran que més endavant, els alumnes de cicle mitjà i superior adquireixin una millor comprensió i expressió en llengua anglesa. L'objectiu principal és sensibilitzar i acostumar als alumnes a sentir una nova llengua, a interessar-se per aprendre-la i utilitzar-la i a adquirir unes habilitats i estratègies d'aprenentatge lingüístic que li serveixin, posteriorment, per esdevenir una persona plurilingüe.

Es parteix de situacions i activitats quotidianes que es porten a terme al llarg del dia a dia de la jornada escolar: explicació de contes, realització de jocs motrius i jocs de taula, memorització de cantarelles, embarbussaments i cançons, realització de rutines (esmorzar, posar-se i treure la bata, rentar-se les mans, anar al lavabo, guardar les coses a la motxilla, passar llista d'alumnes que hi ha o falten, d'aquells que utilitzen el menjador o el transport...), salutacions i acomiadaments de la jornada, realització d'activitats plàstiques...

A **educació infantil** es realitzarà una sessió setmanal de 30 minuts en mig grup. Entretant, amb l'altre mig grup es reforçarà la llengua oral. El mestre d'anglès és el que va a buscar els alumnes a la classe per anar a l'aula d'anglès, on faran l'activitat. Des de

que els recull fins que els torna a la classe, el mestre només utilitzarà la llengua anglesa per comunicar-se amb els nens i nenes.

L'aula d'anglès disposa de tot el material que s'utilitza en aquestes edats: flashcards, contes, titelles, jocs de taula, jocs de simulació i tots els recursos en xarxa que ofereixen les tecnologies de la informació.

A partir de **cicle inicial** es treballa la llengua anglesa com a àrea utilitzant un llibre de text i els alumnes es desplacen a l'aula d'anglès per a rebre les classes.

Distribució horària i agrupaments	1r	2n	3r	4t	5è	6è
Mig grup	0,5h	0,5h	1h	1h	1,5h	1,5h
Grup sencer	1h	1h	1h	1h	1h	1h

La classe d'anglès és un espai d'immersió en la llengua anglesa, on cal oferir oportunitats d'ús real i de contacte amb aquesta llengua. Els mestres utilitzaran aquesta llengua com a habitual en les interaccions, formals i informals, amb els alumnes procurant oferir un clima favorable on l'alumne se senti segur i estimulat per utilitzar-la progressivament.

El treball bàsic de la llengua anglesa de primària es realitza amb tot el material que aporta un llibre de text: el llibre de text, el quadern de destreses, el llibre d'activitats, fitxes d'ampliació i/o reforç, CD i DVD per a la realització d'audicions.

Els contes i l'explicació dels mateixos constitueixen una eina important per a l'adquisició de fluïdesa en aquesta llengua. És per això que es té molta cura en la selecció dels contes que hi ha d'haver a l'aula d'anglès.

Els recursos que ofereix l'àrea de cultura digital (ACD) s'utilitzen amb freqüència per millorar les competències del llenguatge oral i escrit.

Els revisen periòdicament els llibres de text i els materials didàctics que s'utilitzaran. Per tal de donar coherència i continuïtat metodològica s'utilitza una sola editorial de llibre de text de 1r a 6è de primària.

Materials utilitzats	1r	2n	3r	4t	5è	6è
Llibre de text (<i>Class Book</i>)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Llibre d'activitats (<i>Student's Book</i>)			✓	✓	✓	✓
Fitxes de reforç/ampliació	✓	✓	✓	✓	✓	✓

5. Formació lingüística del professorat

- Els cursos 2011-2012 i 2012-2013 participació en programa d'innovació pedagògica d'Impuls de la Lectura.
- El curs 2012-13 assessorament en centre. *Fases del procés d'adquisició de l'escriptura*. Enric Queralt i Catà
- El curs 2013-14 assessorament en centre. *Vitamina d'escriptura*. Enric Queralt i Catà
- El curs 2015-16 participació en les conferències Ara Escric.
- El curs 2016-17 participació en el programa de formació Ara Escric. *Activitats pràctiques d'expressió escrita cm/cs*.
- El curs 2018/19 Escriure a l'escola: Parlar per escriure (Formació interna de centre FIC).

Bibliografia

Enric Queralt i Catà (2013) *Fases del procés d'adquisició de l'escriptura*. Assessorament al centre.

Enric Queralt i Catà (2013/2014) *Vitamina d'escriptura*. Assessorament al centre.

Fonts, Montserrat. *Papers d'educació*. Número 4, juliol, 2006 Montserrat Fons.

Teberosky, Ana; Ferreiro, Emilia (1995) *Los sistemas de escritura en el desarrollo del niño*.

La comprensió lectora. Orientacions per a la millora de la lectura. Educació primària (2010). Departament d'Ensenyament.

L'expressió escrita. Orientacions per a la millora de la lectura. Educació primària (2010). Departament d'Ensenyament.